

[Holstein.]

Bestemmelser, hvorhos Medlemmerne højtidelig indgaar paa for Fremtiden ikke at slutte saadanne Aftaler." Men det hele kæmpemæssige Net af Ententer og Alliancer, der omspænder Europa i stigende Grad sidens Verdenskrigen, betragtes altsaa ikke som uforenelige med Pagten. Monroedoktrinen og de saakaldte regionale Ententer saavel som andre internationale Forsvarsaftaler, der, som det saa smukt udtrykkes, „sikrer“ Freden, er i Artikel 21 udtrykkeligt erklæret forenelige med Pagten, og da endvidere alle de Stormagter, som har tiltraadt Kellogg-Pagten, hver især i ledsagende Noter suverænt har udformet deres særlige Monroedoktrin, og da Forsvarskrig er tilladt for de Territorier, som omfattes af Doktrinen, saa maa Folkeforbundspagten virkelig betegnes som det mest elastiske og taalmodige Aktstykke, Folkeretten har at opvise, og tillige som noget af det skrøbeligste, og det hvad enten det lykkes at indsætte Kelloggpagten i Pagten, eller det ikke lykkes.

Det sandsynligste er vel, at Folkeforbundet vil være sprængt, i samme Øjeblik et af dets Stormagtsmedlemmer kommer i Krig, og man vil da maaske faa at se Europa delt i to Løjre, der hver især kalder sig „Folkeforbundet“ og gensidig forkætrer og banlyser hinanden som Fredsbryder. Var hele den ørkesløse Strid mellem Vestmagterne og Centralmagterne om den moralske Skyld for Verdenskrigen ikke som et Forspil til, hvad der kan komme?

„I en eventuel Konflikt“, siger den svenske Gesandt Hr. Westmann, „maa hver af de stridende Parter søge med de magiske og ofte uforklarlige Ord „Fredsbryder“ og „Angriber“ at tiltvinge sig saa megen Hjælp fra andre Stater som muligt. Det bliver fra de krigsførendes Side deres egne Interesser, som dikterer deres Adfærd. Det gælder derfor for de enkelte Stater om i Tide og i diplomatisk Orden at have forberedt alle Eventualiteter. Det gælder om“, siger han,

„med Henblik paa kommende Konflikter og Sanktionsproblemer at paavise, at de nordiske Landes Interesser ikke tillader os at gaa udenfor en vis fastslaaet Ramme. Da taler man samme Sprog som Stormagterne, da bliver man sikkert forstaaet, thi da bevæger man sig indenfor samme Mentalitet — Interessen.“

Det er denne i mine Øjne fuldkomne ædruelige og rigtige Vurdering af en lille Stats velforstaaede statslige Interes-

ser, som ganske savnes hos de højtærede Regeringspartier. Det er denne Grundbetragtning, som ogsaa i den svenske Forsvarskommissions Betænkning har faaet et saa prægnant Udtryk i følgende Udtalelse, som jeg gør til min, og som er Konklusionen af min Opfattelse af det forsvarspolitiske Spørgsmaal i Danmark. Den lyder saaledes — med den højtærede Forsvarsministers Tilladelse:

„Selv om Folkets store Masse i de fleste Lande kan siges at være i Principet fredsvenlig, er de Lande ikke alt for mange, hvis almene Stilling er en saadan, at Regeringernes Politik og Folkets Ønsker om en fredelig Udvikling ikke blot falder sammen, men næsten naturnødvendigt maa falde sammen. Men dette sidste kan i ganske særlig Grad siges at være Tilfældet med de skandinaviske Stater. Deres geografiske Beliggenhed, Fraværelsen af akute Interessekonflikter med andre Lande, deres kulturelle Indstilling og deres udprægede Sans for Betydningen af Retssynspunkter gør dem i særlig høj Grad egnet til i Magternes Raadslagning at udgøre en ikke foragtelig Støtte for de nye Solidaritetsideers sluttelige Sejr. Men for at denne Opgave skal kunne løses, fordrer ufravigeligt, at de ikke helt fraser sig Rollen som en Magtfaktor i Fredens Tjeneste for i Stedet at blive en Byrde for andre Folk, hvilke saa faar paatage sig de Forsvarsforanstaltninger, som de ikke selv“ — de skandinaviske Lande eller et af dem — „ejer Villie til at opretholde. Den homogene Fredsvillie, som findes hos de skandinaviske Folk, maa ogsaa give sig Udtryk i en Villie til at ofre noget for denne Fred, saa meget mere som Ofret samtidig bringes for Bevarelse af den egne Selvstændighed. Tanken om, at Sverige eller nogen anden mindre Stat, om den nedbringer sine Rustninger til et Minimum, skulde gennem Eksemplets Magt virke for en almen Nedrustnings Gennemførelse, kan sikkerlig ikke betragtes som andet end et fromt Ønske.“

Hele denne Grundbetragtning er jo faktisk den, som alle ledende svenske Partiførere nu offentligt har givet Udtryk for. Jeg behøver vist kun at minde om de advarende Udtalelser mod Danmarks isolerede Afrustningspolitik, der for længst — i 1924—25 — blev fremsat af Marks von Würtemberg og Trygger, den ene konservative Partifører og den anden en anset svensk Jurist, vel nærmest moderat-liberal, Udtalel-